

TIETOTEKNIIKAN OPISKELIJAKÄYTÖN SÄÄNNÖT

ESEDU
Etelä-Savon ammattiopisto

SISÄLLYSLUETTELO

1	TIETOTEKNIIKAN OPISKELIJAKÄYTÖN SÄÄNNÖT	3
1.1	Tavoitteet	3
1.2	Soveltamisala.....	3
1.3	Käytön peruseriaatteet	4
1.4	Käyttöoikeus.....	4
1.5	Käyttäjätunnus ja salasana	5
1.6	Käyttäjän vastuut ja velvollisuudet	6
1.7	Käytön rajoitukset	7
1.8	Seuraamukset väärinkäytöstä	7

1 TIETOTEKNIIKAN OPISKELIJAKÄYTÖN SÄÄNNÖT

Hyväksytty 19.3.2008

Päivitetty 21.9.2022

1.1 Tavoitteet

Etelä-Savon ammattiopiston tavoitteena on tarjota opiskelijoilleen hyvät tietotekniikan hyödyntämismahdollisuudet opinnoissaan. Monissa tapauksissa tämä tarkoittaa mahdollisuutta tietokoneiden, ohjelmistojen, tietojärjestelmien ja tietoverkkojen käyttöön. Hyvien opiskeluolosuhteiden, toimivien tietojärjestelmäpalveluiden ja työrauhan turvaamiseksi on käyttäjien tunnettava velvollisuutensa tietojärjestelmien ja erilaisten verkkoyhteyksien käytössä sekä noudatettava hyväksytyjä käytösääntöjä. Sääntöjen tehtävänä on ohjata käyttäjiä turvallisiin ja hyväksyttäviin toimintatapoihin.

1.2 Soveltamisala

Näitä käytösääntöjä sovelletaan kaikkiin Etelä-Savon Koulutus Oy:n / Etelä-Savon ammattiopiston hallinnassa olevien laitteiden, tietojärjestelmien, ohjelmistojen ja tietoliikenneyhteyksien käyttöön. Sääntöjä sovelletaan myös ulkopuolisten tahojen laitteiden tai järjestelmien käyttöön, jos niiden käyttöoikeus on saatu Etelä-Savon ammattiopiston kautta. Näissä säännöissä laitteiden, ohjelmistojen, tietojärjestelmien ja -verkkojen vastuutahoja kutsutaan tietojärjestelmien ylläpitäjiksi. Rehtori ja tietohallintopäällikkö voivat tarvittaessa sallia erityistapauksissa poikkeuksia näistä säännöistä. Näitä sääntöjä voidaan muuttaa ilman henkilökohtaista ilmoitusta käyttäjälle. Muutokset voivat astua voimaan välittömästi. Etelä-Savon Koulutus Oy:n tietohallintopalveluiden henkilöstö voi antaa sääntöjä täydentäviä ohjeita. Tietojärjestelmien ylläpitäjät voivat antaa käyttöön liittyviä erillisiä ohjeita.

1.3 Käytön peruseriaatteet

Säännöt perustuvat seuraaviin peruseriaatteisiin:

- Kaikilla opiskelijoillamme tulee olla mahdollisuus tietojärjestelmien asialliseen käyttöön opiskelussa ja muussa opiskelua tukevassa toiminnassa
- Muille käyttäjille, laitteille, ohjelmistoille, yhteyksille tai tietojärjestelmille ei saa aiheuttaa vahinkoa tai haittaa
- Käyttäjien tulee kunnioittaa yksityisyyden suojaa ja noudattaa muutoinkin tietosuojaa ja tietoturvallisuutta

1.4 Käyttöoikeus

Etelä-Savon ammattiopiston opiskelijoilla on oikeus käyttää oppilaitoksen ylläpitämiä tietotekniikkapalveluita, jotka liittyvät välittömästi opiskeluun Etelä-Savon ammattiopistossa. Tietojärjestelmien kehittämistyössä ja ylläpidossa tullaan ottamaan huomioon käyttäjien oikeus yksityisyyteen ja viestintäsalaisuuteen. Oppilaitos kuitenkin pidättää itselleen oikeuden määrätä, minkälaista materiaalia ja mihin tarkoitukseen sen hallinnoimissa tietojärjestelmissä saa käyttää ja tallentaa. Oppilaitos määrittelee myös hallinnoimansa tietoliikenneverkon tietoliikenteen sallitut sisällöt.

Sähköpostin ja muiden verkkopalveluiden käyttö yksityisiin tarkoituksiin on vain vähäisessä määrin sallittua. Käyttö kaupalliseen, poliittiseen, aatteelliseen sekä lakien tai hyvän tavan vastaiseen toimintaan on kiellettyä.

Opiskelijan on syytä huomioida, että oppituntien aikana tietojärjestelmiä, ohjelmistoja ja tietoliikenneyhteyksiä saa käyttää vain opiskeluvälineenä. Opettajat voivat eräissä tapauksissa seurata teknisesti omalta tietokoneeltaan käsin opetustilanteessa opiskelijoiden toimia luokan työasemilla. Käyttäjän tulee huomioida muut järjestelmän käyttäjät. Järjestelmien muille käyttäjille ja tietoverkossa oleville organisaatioille tai tietojärjestelmille ei saa aiheuttaa suoraan tai epäsuorasti häiriötä, haittaa tai vahinkoa.

Käyttäjä ei saa kiertää asetettuja käyttöoikeuksia eikä muita käyttöä koskevia rajoituksia. Myös sellaisen yrittäminen on kiellettyä. Tietojärjestelmien tunnettuja tai uusia tietoturva-aukkoja ei saa käyttää hyväkseen millään tavalla. Myös niiden etsiminen on kiellettyä ilman ylläpitäjän myöntämää erityistä lupaa. Käyttäjällä ei ole oikeutta estää tietojärjestelmien käytöstä syntyvien lokitietojen ja muiden kirjausten syntymistä tai muuttaa niitä.

Tietojärjestelmien ylläpitäjät suorittavat järjestelmien käytön valvontaa. Ylläpito voi antaa käyttäjille järjestelmän toimivuuden tai turvallisuuden kannalta tärkeitä ohjeita. Tietokoneluokissa, itseopiskelutiloissa ja muissa tiloissa voidaan toteuttaa myös muuta teknistä valvontaa, kuten nauhoitettavaa videovalvontaa. Videotallenteita ja tietojärjestelmien lokitiedostoja käsitellään tietosuojalain mukaisesti ja niitä voidaan käyttää väärinkäytösten selvittämiseksi lain kuvaamalla tavalla. Ne voidaan myös luovuttaa viranomaisien tutkimuksia varten. Mikäli IT-laitteistojen ja tietojärjestelmien luonne tai käyttötarkoitus sitä edellyttää, on käyttäjällä vaitiolovelvollisuus tietosisällöistä, käyttötavoista, turvatasoista ja ominaisuuksista siten kuin käytöstä annetut määräykset ja sen sisältämiä tietoja koskeva lainsäädäntö vaatii.

Tietokoneluokassa tai muussa tietokonein varustetussa tilassa työskentelevällä opiskelijalla tulee olla mukana opiskelijakortti tai henkilöllisyystodistus, joka on pyydetessä esitettävä tarkastusta tekeväälle henkilölle.

Lisätietoja oppilaitoksen henkilötietojenkäsittelystä: <https://esedu.fi/yhteystiedot/tietosuoja-ja-henkilotietojen-kasittely/>

1.5 Käyttäjätunnus ja salasana

Käyttäjätunnusta ja siihen liittyvää salasanaa tulee käsitellä huolellisesti väärinkäytösten ehkäisemiseksi. Niitä ei saa luovuttaa missään tilanteessa muiden käyttöön. Tämä koskee myös mahdollisia verkko-opiskeluympäristön kurssien kurssiavaimia.

Salasana on vaihdettava aina välittömästi, jos se on mahdollisesti tullut jonkun muun henkilön tietoon. Hyvä turvallisuuskäytäntö edellyttää, että salasana muutenkin korvataan riittävän usein uudella ja hyvälaatuisella salasanalla.

Oppilaitoksen tietojärjestelmissä käytettävää käyttäjätunnus/salasanayhdistelmää ei saa käyttää oppilaitoksen ulkopuolisissa tietojärjestelmissä. Käyttäjän tulee toimia aina omalla nimellään ja henkilökohtaisella tunnuksellaan järjestelmiä ja verkkoyhteyksiä käyttäessään.

Muista, että oppilaitoksen IT-henkilöstö on aina valmis opastamaan ja varsinkin auttamaan erilaisissa tietoteknisissä ongelmatilanteissa.

1.6 Käyttäjän vastuut ja velvollisuudet

Hyvien opiskeluolosuhteiden saavuttamiseksi käyttäjien tulee tuntee vastuunsa järjestelmien käytöstä ja ottaa huomioon muut käyttäjät. Tietojärjestelmiä on käytettävä lakeja, annettuja ohjeita, huolellisuutta ja hyviä tapoja noudattaen. Käyttäjä on itse vastuussa sähköpostiviestiensä ja muiden tietoaineistojensa sisällöstä, laillisuudesta ja hyvien tapojen mukaisuudesta. Kukin käyttäjä sitoutuu huolehtimaan omalta osaltaan kokonaistietoturvallisuuden ja järjestelmäkohtaisen tietoturvallisuuden säilymisestä.

Käyttäjien velvollisuutena on ilmoittaa havaitsemistaan turvallisuusaukoista ja turvallisuuden loukkaamisista tietojärjestelmän ylläpitäjälle – lähimmälle IT-tukihenkilölle tai tietohallintopäällikölle. Toiselle käyttäjälle kuuluvien tai häntä koskevien ei-julkisten tietojen etsiminen ja lukeminen ei ole sallittua, ellei siihen ole saatu kyseiseltä käyttäjältä selkeää lupaa. Mikäli käyttäjä kuitenkin saa vahingossa haltuunsa hänelle kuulumattomia tietoja, on niiden kaikenlainen hyväksikäyttö, levittäminen tai säilyttäminen ehdottoman kiellettyä.

1.7 Käytön rajoitukset

Asiattomien joukkopostitusten, ketjukirjeiden, mainosten sekä hyvien tapojen vastaisen materiaalin levittäminen on kiellettyä. Käyttäjillä ei ole lupaa tehdä muutoksia oppilaitoksen tietokonelaitteistoihin, tietoliikennelaitteisiin tai niiden ohjelmistoihin. Mikäli muutokseen on pakottavaa tarvetta, siihen on saatava ylläpitäjän myöntämä erillinen lupa. Oma tietokonetta ei saa kytkeä oppilaitoksen verkkoihin ilman ylläpitäjän lupaa. Kaikenlainen ohjelmien asentaminen oppilaitoksen tietokoneille on kiellettyä ilman ylläpitäjien erillistä lupaa. Rajoitukset eivät koske kuitenkaan sellaista tietotekniikan, tietojenkäsittelyn tai muun vastaavan alan asennus- tms. opetusta, jonka toteutustavasta on sovittu tietohallinnon ja opettajan välillä.

Verkko- ja muunlaistenkin pelien pelaaminen tietokoneilla on kiellettyä, ellei sillä ole opettajan määrittelemää opetuksellista tarkoitusta. Tietoliikenneyhteyksien oikeudeton kuormittaminen, kuten opiskeluun kuulumattomien ohjelmien tai muiden tiedostojen lataaminen tietoverkoista, ”imurointi”, on kiellettyä. Ohjelmien, opetusmateriaalien, kuvien ja muiden tiedostojen oikeudettomien kopioiden luonti, hallussapito, käyttö ja levittäminen on kiellettyä.

1.8 Seuraamukset väärinkäytöstä

Tietojärjestelmien ja tietoverkon väärinkäytöllä tarkoitetaan kaikkea sellaista tahallista tai tuottamuksellista toimintaa, joka

- Aiheuttaa haittaa, vahinkoa tai mielipahaa toiselle, sisäiselle tai ulkoiselle käyttäjälle
- Aiheuttaa haittaa tai vahinkoa laitteelle, ohjelmistolle, tietojärjestelmälle tai ympäristöön, johon järjestelmä on yhteydessä
- Käyttää sellaisia järjestelmän osia tai ominaisuuksia, joiden käyttöä ei ole selkeästi osoitettu käyttäjän luvallisesti käytettäväksi
- On tietojärjestelmän ylläpitäjän tai omistajan kieltämää
- Rikkoo edellä annettuja sääntöjä ja käytön rajoituksia

Tietojärjestelmien ja tietoverkkojen väärinkäyttötapauksissa käytetään ensisijaisesti oppilaitoksen omia selvitys- ja rajoitustoimia. Ylläpitäjät ottavat jokaisen epäillyn väärinkäytön tutkittavakseen. Väärinkäyttöä epäiltäessä on vastuuhenkilöillä oikeus rajoittaa tai estää järjestelmän käyttöä tutkinnan ajaksi.

Väärinkäyttötapauksissa opiskelijoille voidaan määrätä väliaikainen tietojärjestelmien käyttökielto. Käyttöluvan peruuttamisesta ja muista mahdollisista kurinpitotoimista opiskelijoille päättää rehtori, tietohallintopäällikkö tai muu henkilökunnan edustaja vastuidensa mukaisesti. Lievissä väärinkäyttötapauksissa annetaan käyttäjälle huomautus. Lain kuvaamissa väärinkäyttötapauksissa asia voidaan siirtää viranomaisten tutkittavaksi. Opiskelusta pidättämisestä rikostutkinnan ajaksi päättää rehtori. Väärinkäyttäjä voidaan asettaa tietyissä tapauksissa vahingonkorvausvastuuseen. Väärinkäytetyistä resursseista voidaan opiskelijalta periä korvauksia ja selvitystyön aiheuttamia kustannuksia. Käyttäjien tulee ottaa huomioon, että tietojärjestelmien käyttöä säänteleviä määräyksiä on annettu lainsäädännössä, kuten tietosuojalaissa, rikoslaissa ja tekijänoikeuslaissa